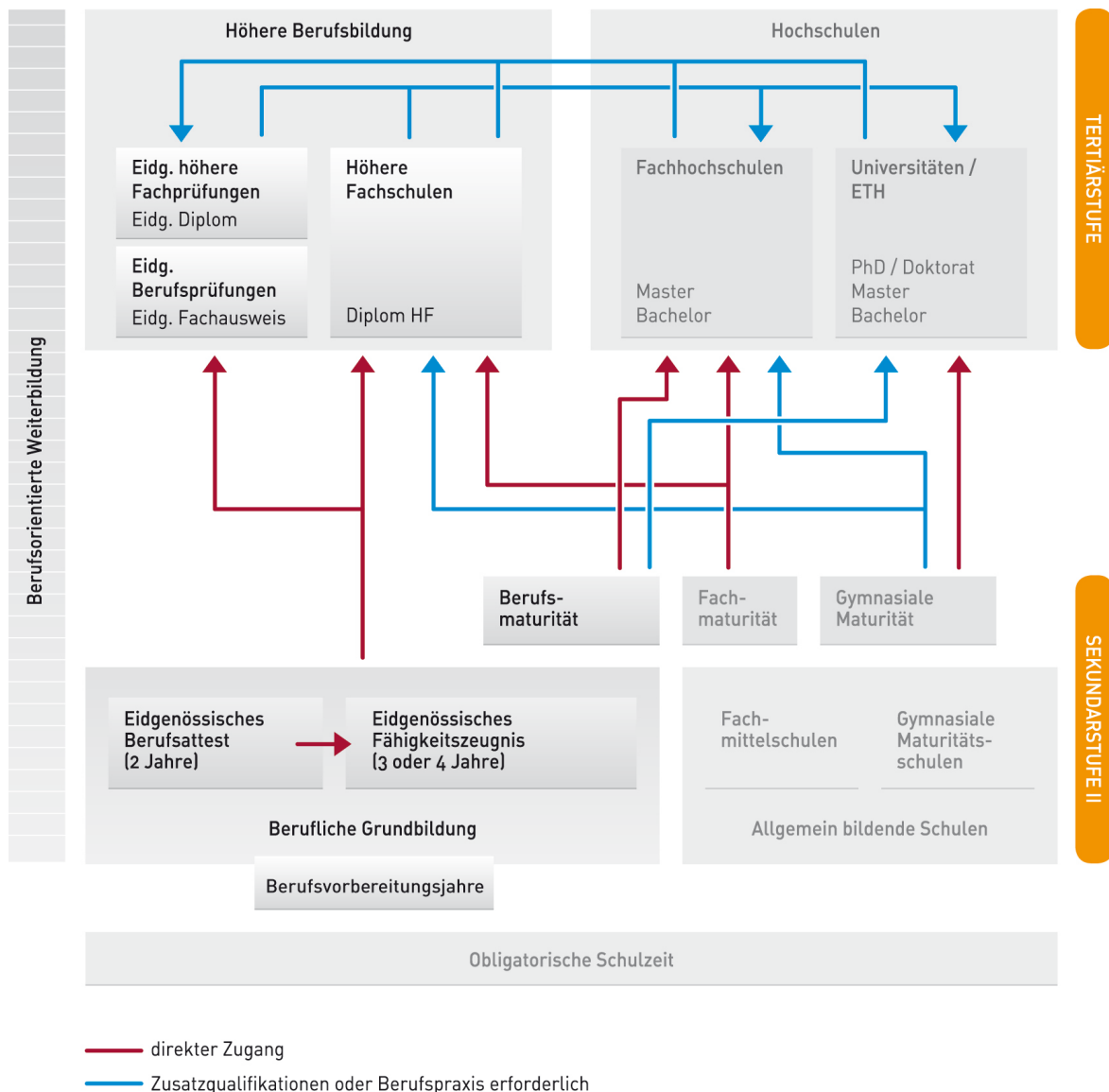

Posle obaveznog školovanja

Zanatsko obrazovanje i škole za dalje obrazovanje

Nakon obaveznog školovanja devojka i mladićima stoje na raspolaganje različite mogućnosti za dalje obrazovanje.

© Grafik: SBF1

Zanatsko obrazovanje (Berufsausbildung)

Osnovna zanatska obrazovanja (Berufslehren) su obrazovanja regulisana ugovorom koji reguliše dužinu prakse i program obrazovanja. Ugovor o zanatu se zaključuje između učenika i ustanove kod kojih oni uče. Kantonalne vlasti odobravaju ovaj ugovor.

Obrazovni deo se sastoji iz opšteg školskog obrazovanja i nastavom sa zanatskim programom koje predaje nastavno osoblje sa Zanatskih stručnih škola.

Učenici dodatno posećuju i vanpogonske kurseve koje organizuju i sprovode Zanatska i stručna udruženja.

Osnovno zanatsko obrazovanje traje dve do tri godine.

Osnovno zanatsko obrazovanje završava se kvalifikacionim činom (Završni zanatski ispit). Nakon trogodišnjeg ili četvorogodišnjeg osnovnog obrazovanja dobija se priznato Svedočanstvo o kvalifikacijama (Das eidgenössisches Fähigkeitszeugnis) a dvogodišnje obrazovanje se završava jednim priznatim atestom (Berufsattest). Priznato Svedočanstvo o kvalifikaciji se može dopuniti ako se završi i prošireno opšte obrazovanje (Zanatska matura - Berufsmaturität) priznatim Svedočanstvom zanatske mature (Berufsmaturitätszeugnis).

Pripremna godina za zanate (Berufsvorbereitungsjahr)

Pripremna godina za zanate i predznanat traju godinu dana. U ovoj godini se mladi pripremaju praktično i školski za zanatsko obrazovanje. Mladi mogu da biraju između ponuda u školi (5 dana škole), prakse (3 do 4 dana u školi, 1 do 2 u školskoj radionici) ili u pogonu odnosno predznanatu (1 do 2 dana u školi, 3 do 4 dana u pogonu na praksi). Postoji i specijalna integraciona pripremna godina za zanate koja se odnosi na osobe između 15 i 20 godina a koje ne govore nemački jezik. Ovde je težište na učenju nemačkog jezika i pomoć u izboru poziva.

Zanatska matura

Zanatska matura se sastoji iz završenog osnovnog zanatskog obrazovanja (zanata) i proširenog osnovnog obrazovanja koje se završava u Školi za zanatsku maturu (Berufsmaturitätsschule – BMS).

Nastava za zanatsku maturu obuhvata predmete iz jezika, matematiku, društvene predmete kao i finansije i obračune, prirodne nauke, socijalno-naučne ili predmete iz umetnosti. Cela nastava koja prati zanat traje u proseku dva dana nedeljno.

Svedočanstvo o završenoj zanatskoj maturi (Berufsmaturitätzeugnis) obuhvata i kvalifikacioni čin (Qualifikationsverfahren) o opštem zanatskom obrazovanju i položeni ispit za zanatsku maturu (Berufsmaturitätsprüfung). Oni koji poseduju Svedočanstvo o zanatskoj maturi imaju duplu kvalifikaciju: oni imaju zanatske kompetence i zrelost za visoku školu i na taj način pravo da se bez prijemnog ispita upišu na visoku školu. Pritom je zanatska matura (Berufsmaturität) izvanredna osnova za dalje stručno obrazovanje.

Gde se sve možete obavestiti i dobiti informacije o stručnom obrazovanju

Nastavničko osoblje u « Sekundarnim školama » (Sekundarschule) pomažu mladima u pripremi za izbor poziva i prve su i važne osobe sa kojima roditelji mogu razgovarati o tome. A obimne informacije o tome pružaju i savetovališta o pozivima.

Evo nekoliko adresa koje dovoljno informišu:

Amt für Jugend und Berufsberatung (Ured za mlade i savetovališta o pozivima)
Zentralstelle für Berufs- und Studienberatung (Centralni ured za savetovanje o pozivima i studijama)

Dörflistrasse 120

8090 Zürich

www.berufsberatung.zh.ch

Das Mittelschul- und Berufsbildungsamt
der Bildungsdirektion Kanton Zürich (Ured za srednje obrazovanje i zanate Direkcije za obrazovanje Kantona Zürich)

Ausstellungsstrasse 80

8090 Zürich

www.mba.zh.ch

Zentralstelle für Berufsberatung

Lehrstellennachweis des Kantons Zürich (Centralni ured za savetovanje o pozivima i zanatima)

www.lena.zh.ch

Online-Verzeichnis der offenen Lehrstellen

Kojih još škola ima

Srednje škole (Mittelschule)

Obrazovne procedure u gimnazijama u Cirihu zasnovane su na švajcarskom pravilniku o priznavanju matura (Maturitätsanerkennungsreglement -MAR) i kao rezultat imaju priznato švajcarsko matursko svedočanstvo. Matursko svedočanstvo daje pravo upisa na sve visoke škole universitetskog tipa u Švajcarskoj. Dodatni prijemni ispit je predviđen za prijem na medicinski fakultet. Gimnazijska nastava je na zahtevnom stručnom nivou i izvodi je naučno obrazovano nastavničko osoblje. Takozvana kratka gimnazija stoji na raspolaganju obdarenim učenicima i onima koji žele dalje da uče, a završili su „Sekundarnu školu“ i to nakon 2. ili 3. razreda i to sa odeljka A (a od 2015 i sa odeljka B) i nastave u višim i srednjim nivoima.

Ko hoće da posećuje srednju školu mora da izabere maturski profil:

- Profil A sa latinskim i/ili starogrčkim pored modernih stranih jezika, pri čemu je težište na jednom od stranih jezika.
- Profil novijih jezika (N) sa modernim stranim jezicima pri čemu je jedan od tih jezika glavni jezik.
- Matematičko-prorodnjački profil (MN) sa „biologijom i fizikom“ ili „fizikom i primenom matematike“ kao težištem.
- Privredno-pravni profil (WR) sa težištem na „privredu i pravo“.
- Muzički profil (M) sa « slikarskim stvaranjem » ili sa „muzikom“ kao težištem.

Dvojezično matursko obrazovanje (Maturitätsbildungsgang – nemački/engleski, nemački/francuski, ili nemački/italijanski) može da se posećuje u 18 gimnazija u Cirihu. Na specijalne obdarenosti se obraća pažnja u umetničkim i sportskim gimnazijama na MNG (Rämibühl) kao i na Liceo Artistico. Ova petogodišnja kratka gimnazija je škola koja podstiče umetničke i sportne talente i istovremeno obezbeđuje i maturu priznatu u Švajcarskoj, pri čemu Liceo Artistico ima dodatno i nivo italijanske visoke škole.

Paleta mogućnosti se dopunjava školom pod nazivom „International Baccalaureate“ (IB), koja se može završiti ako se nadoveže na švajcarsku maturu ili na završeno srednje školsko obrazovanje nakon trogodišnje ili četvorogodišnje „Sekundarne škole« (Sekundarschule“) i to onda i onda se može ići u Višu stručnu školu ili u Visoku stručnu školu. Obrazovanje IB se nudi na Literarnoj i Realnoj gimnaziji u Rämibühl -u.

Srednje stručne škole (Fachmittelschule)

Kada se završi Srednja stručna škola (FMS) nakon tri godine i sa četiri profila dobije se potvrda o završenoj srednjoj stručnoj školi, što omogućava upis u Visoku stručnu školu. U četvrtoj godini se može u svim profilima (zdravstvo i prirodne nauke, pedagogija, komunikacije i informatika, muzika i pozorište) dobiti stručna matura (Fachmaturität), koja omogućava upis na određene studijske pravce na nekoj visokoj školi. U najvećem broju profila se četvrta godina sastoji iz prakse u izabranoj oblasti i u svim profilima iz jednog stručnog matorskog rada. U profilu pedagogija se u četvrtoj godini posećuje jedan semestar iz opšteg obrazovanja Stručne pedagoške mature (Fachmaturität Pädagogik), koji se završava ispitom i omogućava upis na studije Visoke pedagoške škole.

Srednja trgovačka škola (Handelsmittelschule) i Srednja škola za informatiku

Za trgovačku zanatsku maturu postoje Srednje trgovačke škole (HMS) i Srednje škole za informatiku (IMS). Kada se završi Srednja trgovačka škola (HMS) dodatno se dobija priznato svedočanstvo o kvalifikacijama i naziv trgovac, a prilikom završene Srednje škole za informatiku (IMS) dobija se priznato svedočanstvo o kvalifikacijama i postaje se informatičar.

Postupak za prijavljivanje

- Krajnji rok za prijavljivanje za gimnaziju, za FMS i za HMS je 10. februar
- Za sprotsku i umetničku gimnasiju je 15. januar
- Za srednju školu za informatiku je 30. september

Gimnazije, kao i Srednje trgovačke i stručne škole organizuju u novembru (Srednje škole za informatiku krajem avgusta) orijentacione susrete za roditelje i buduće učenice i učenike. Tačni datumi ovih susreta se objavljuju u septembru u školskom novinama Kantona Ciriha.

Formulari za prijavljivanje se mogu nabaviti na orijentacionim susretima ili kasnije u Sekretarijatu pojedinačnih škola odnosno mogu se telefonom naručiti (košta 20.-). Roditelji prijavljuju decu za gimnaziju u Rektoratu odgovarajuće gimnazije.

Brošure sa informacijama o Srednjim školama u Kantonu Zürich

Srednja škola da – ali koja?

Odgovarajuće adrese:

Bildungsdirektion Kanton Zürich

Mittelschul- und Berufsbildungsamt

Ausstellungsstrasse 80, Postfach

8090 Zürich

Na Homepage –u Ustanova za Srednje škole i zanatsko obrazovanje se mogu naći najaktuelnije i najobimnije informacije za „Sekundarni nivo II“ (Sekundarstufe II) u Kantonu Zürich:

www.mba.zh.ch

Dalje mogućnosti za obrazovanje (Ponude za premošćivanje - Brückenangebote)

Za mlade, koji posle obaveznog školovanja ne mogu da nađu mesto za praksu (Lehrstelle), postoji više mogućnosti za nastavak školovanja: 10. školska godina (10. Schuljahr), Izborna zanatska škola (Berufswahlschule), Pripremna godina za zanate (Berufsvorbereitungsjahr). Informacije o tome ćete naći na sledećim internet adresama:

www.bws.ch

www.mba.zh.ch

uputstva na internetu za mlade, za porodice i za pozive::

www.lotse.zh.ch

Ova informativna internet stranica se samo može preporučiti roditeljima i mladima kada se radi o sledećem pitanju: šta raditi posle škole?